

Nosorožci dvourozí v Mkomazi, Tanzanie

Jan Stejskal

Základní informace o projektu: V roce 2009 Safari Park Dvůr Králové poslal tři nosorožce dvourohé (jinak též černé, *Diceros bicornis*) do tanzanského národního parku Mkomazi. Samice Deborah a samci Jamie a Jabu si na nové podmínky rychle zvykli. V říjnu 2011 Deborah dokonce porodila samičku Hillu, v červnu 2014 další samičku Tunu a na jaře 2017 další mládě – a zase samičku. V červnu 2016 pak dvorská zoo do Tanzanie poslala dalšího nosorožce, samičku Elišku. Bohužel, v roce 2017, po spojení se samcem, Eliška uhynula na zranění, které jí právě tento samec způsobil.

Přes tento nezdar se však v Mkomazi, kde byli v 80. letech všichni nosorožci vybiti, i díky Safari Parku Dvůr Králové rozvíjí nadějný projekt, který přispívá k záchraně nosorožců v Tanzanii.

Hlavní zásluhu na tom má legendární ochranář Tony Fitzjohn, který za svého mládí společně s Georgem Adamsonem vracel do divočiny Ivy. Na konci 80. let začal v tu dobu pytláctvím a pasením dobytka značně zpustošenou oblast obnovovat a od roku 1997 v Mkomazi běží záchranný program východního poddruhu nosorožce dvourohého. Zvířata jsou přísně střežena v oplocené rezervaci uvnitř národního parku, který se rozkládá na území přibližně 3250 kilometrů čtverečních podél hranic s Keňou. Za hranicemi na něj navazuje národní park Tsavo, kde byli v 70. letech odchyceni nosorožci dvourozí tehdejším ředitelem zoo Josefem Vágnerem. Dvorští nosorožci se tak vrátili do země svých předků.

Nosorožců dvourohých žilo na jih od Sahary v roce 1970 okolo 65 000 kusů. V důsledku nekontrolovaného lovu a zejména pytláctví však jejich stavy poklesly až na 2 300 jedinců v roce 1993. Po řadě ochranářských opatření se jejich počet ve volné přírodě vyšplhal na přibližně pět tisíc, počet zvířat východního poddruhu je ale stále odhadován na pouhých 800, přičemž v Tanzanii jich je přibližně jen 100 až 150. V Safari Parku Dvůr Králové je tento poddruh chován od 70. let minulého století a do konce roku 2020 se v zoo narodilo 46 mláďat. Jako jeden z nejlepších chovatelů nosorožců dvourohých v zajetí na světě si velice ceníme toho, že se můžeme alespoň částečně podílet na jejich záchraně přímo v jejich původním prostředí.

Vývoj projektu v roce 2020:

Ke konci roku 2019 přešla správa záchranné stanice pro nosorožce a pro psy hyenové pod státní organizaci Tanzania National Parks (TANAPA). V roce 2020 pak

trvalo v podstatě přechodné období, v jehož průběhu byla mimo jiné vypracována studie hodnotící celkovou situaci v záchrané stanici pro nosorožce v době jejího předání Tony Fitzjohnem do rukou TANAPA. Díky podpoře organizací Fauna & Flora International a Save the Rhino ji v květnu 2020 vypracovali Rob Brett a Rob Small a k souhrnu připojili několik doporučení, jak dál ve stanici s nosorožci pracovat. Následovalo půl roku jakéhosi udržovacího období, kdy na správě stanice pro nosorožce se zástupci parku Mkomazi spolupracoval Rian Labuschagne z Frankfurt Zoological Society. Na toto období Safari Park Dvůr Králové stanici v Mkomazi podpořil částkou 2000 USD. Údržbu vyžadoval zejména systém zabezpečení rezervace a rovněž některé stroje. Do konce roku TANAPA jednala o tom, jak se správou záchrané stanice pokračovat.

Po celý rok 2020 v tanzanském parku Mkomazi probíhalo přechodné období, během něhož správu stanice pro nosorožce přebírala TANAPA. (sj)